

19.5 Dieren, het houden van dieren

- het **dier** [-en]
= het **beest** [-en]
het **huisdier** [-en]

het **jong** [-en]

het **zoogdier** [-en]

het **roofdier** [-en]

iets wat leeft, maar geen mens of plant is
Hou je van dieren?

een dier dat bij mensen in huis woont
Wij hebben een kat. Heb jij huisdieren?

het kindje van een dier

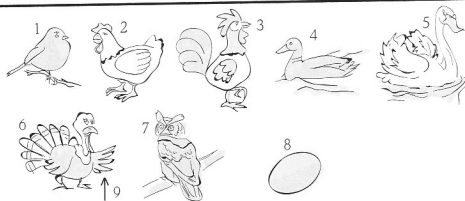
De poes heeft vijf jongen.

een dier waarvan de jongen melk drinken
Mensen zijn ook zoogdieren.

een wild dier dat vlees eet

Roofdieren doden andere dieren om ze op te eten.

- de **vogel** [-s]¹
- de **kip** [-pen]²
= de **hen** [-nen]²
- de **haan** [hanen]³

- de **eend** [-en]⁴
- de **zwaan** [zwanen]⁵
- de **kalkoen** [-en]⁶
- de **uil** [-en]⁷

- het **ei** [-eren]⁸
< eieren leggen

- **vliegen** (vloog, h. gevlogen)

de **vleugel** [-s]⁹

We gaan brood geven aan de eendjes.

Er zitten witte en zwarte zwanen in de vijver.

We eten altijd kalkoen met Kerstmis.

Uilen jagen 's nachts.

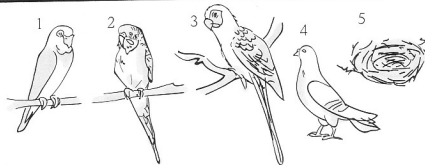
Alle vogels leggen eieren.

door de lucht bewegen

Sommige vogels kunnen niet vliegen.

Die arme vogel heeft een gebroken vleugel.

- de **kanarie** [-s]¹
- de **parkiet** [-en]²
- de **papegaai** [-en]³
- de **duif** [duiven]⁴

pikken (pikte, h. gepikt)

met de mond voedsel of andere dingen pakken
(vogels)

Vogels pikken in het gras om wormen te zoeken.

het **nest** [-en]⁵

het huisje van een vogel

Er zit een nest in die boom.

- de **melk**

de witte vloeistof die bijvoorbeeld van de koe
komt en die je kunt drinken

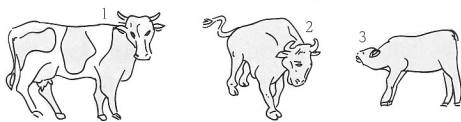
Kleine kinderen moeten veel melk drinken.

melken (molk / melkte, h. gemolken)

de **koe** [-ien]¹

melk doen geven

De koeien worden twee keer per dag gemolken.

de **stier** [-en]²

het **kalf** [kalveren]³

het **rund** [-eren]

een mannelijke koe

een jonge koe of stier

koeien en stieren zijn runderen

Het bekendste rundvlees is biefstuk.

het **paard** [-en]¹

de **ezel** [-s]²

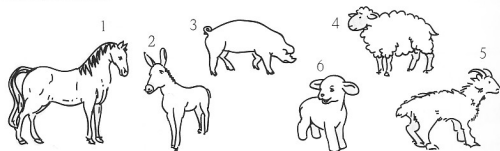
het **varken** [-s]³

het **schaap** [schapen]⁴

de **geit** [-en]⁵

het **lam** [lammeren]⁶

het **vee**

een jong schaap

dieren zoals koeien en varkens die op de boerderij leven

Die boer zorgt goed voor zijn vee.

de **geur** [-en]

ruiken (rook, h. geroken)

dat wat je ruikt

Er hangt een vieze geur op de boerderij.

iets merken door je neus te gebruiken

Ik ruik warme melk, kan dat?

een bepaalde geur hebben

De appeltaart ruikt heerlijk.

stinken (stonk, h. gestonken)

een vieze geur hebben

In de stal van de varkens stinkt het.

• de **kat** [-ten]¹

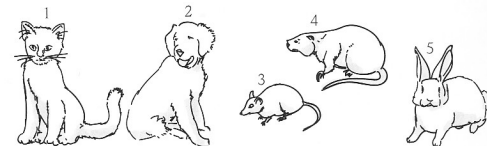
= de **poes** [poezen]¹

• de **hond** [-en]²

• de **muis** [muizen]³

de **rat** [-ten]⁴

het **konijn** [-en]⁵

de **kop** [-pen]

het hoofd van een dier

Onze kat Minoes heeft een zwart-witte kop.

het hoofd van een mens *inform*

Wat heb jij een gekke hoed op je kop!

de **poot** [poten]

een been van een dier

Die arme hond heeft pijn aan zijn poot.

de **staart** [-en]

het deel onder aan de rug van een dier
Het jongetje pakte de kat bij zijn staart.

de **lijn** [-en]

In het park moeten alle honden aan de lijn.
een lang, dun stuk hout

de **stok** [-ken]

Als je een stok weggooit, gaat de hond hem halen.
uitlaten (liet uit, h. uitgelaten)
uit het huis laten, bijvoorbeeld door een wandeling te maken

blaffen (blafte, h. geblaft)

Laat de hond even uit. Ik denk dat hij moet plassen.
het harde geluid maken dat een hond maakt
De hond van de burens heeft de hele nacht geblaft.

bijten (beet, h. gebeten)

je tanden in iets zetten
Pas op voor die hond. Hij bijt!

het **insect** [-en]

een heel klein dier met zes poten en meestal met vleugels

Er zitten veel insecten in de tuin.

de **vlieg** [-en] ¹

de **rups** [-en] ²

de **vlinder** [-s] ³

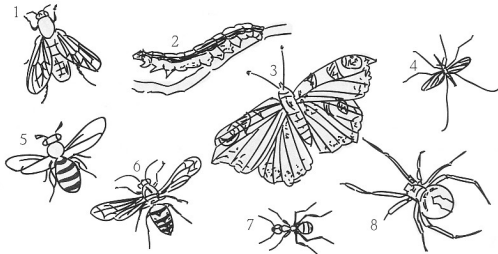
de **mug** [-gen] ⁴

de **bij** [-en] ⁵

de **wesp** [-en] ⁶

de **mier** [-en] ⁷

de **spin** [-nen] ⁸

de **tijger** [-s] ¹

de **leeuw** [-en] ²

de **olifant** [-en] ³

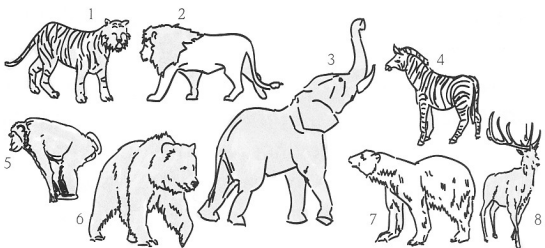
de **zebra** ['s] ⁴

de **aap** [apen] ⁵

de **beer** [beren] ⁶

de **ijsbeer** [-beren] ⁷

het **hart** [-en] ⁸

• het **spoor** [sporen]

de **jacht**

< op **jacht** gaan

jagen (jaagde / joeg, h. gejaagd)

de **jager** [-s]

wild

< **wilde** dieren

het **wild**

< in het **wild**

kraken (kraakte, h. gekraakt)

paardrijden (reed paard, h. paard-gereden)

vangen (ving, h. gevangen)

vissen (viste, h. gevestig)

de **visser** [-s]

de **hengel** [-s] ¹
het **net** [-ten] ²

een figuur van een poot in de grond, een bewijs dat een dier ergens geweest is
Kijk, sporen! Zouden die van een tijger zijn?
het **proberen te vangen en / of te doden van dieren**
De jacht is niet meer populair in West-Europa.
Lang geleden moesten mensen op jacht gaan als ze vlees wilden eten.

volgen om te vangen en / of te doden

In dit bos mag je niet jagen.

Roofdieren jagen voor voedsel.

iemand die dieren probeert te vangen en te doden

De jagers droegen allemaal een groot geweer.

niet door mensen gekweekt

Er zitten wilde eenden in onze vijver.

In de dierentuin kun je wilde dieren zien.

dieren die vrij in de natuur leven of dieren waar men op jaagt

Er leeft niet veel wild meer in onze bossen.

Jagers gebruiken honden om wild te zoeken.

niet gekweekt, in de vrije natuur

Hier leven nog herten in het wild.

het geluid maken van iets wat breekt

De takjes die op de grond lagen, kraakten onder onze voeten.

op een paard rijden

In het bos kun je heerlijk paardrijden.

iets pakken op een manier dat het niet meer weg kan

De kat heeft een vogel gevangen.

Heb je die vis zelf gevangen?

een vis proberen te vangen

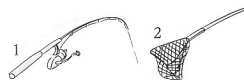
Vooral mannen houden van vissen.

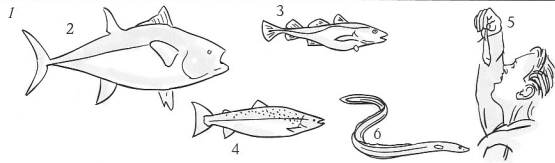
iemand die vissen vangt

De vissers vertrekken 's ochtends vroeg naar zee.

Cornelis heeft een nieuwe hengel gekocht.

Kijk, het net zit vol met vissen.

• de **vis** [-sen]¹

de **tonijn** [-en]²

de **kabeljauw** [-en]³

de **zalm** [-en]⁴

een soort zeevis met roze vlees

een soort zeevis met wit vlees

een soort vis met roze vlees die geboren wordt in een rivier en na ongeveer twee jaar naar zee zwemt

een zeevis die veel vet bevat

een lange, dunne vis die in rivieren en in de zee leeft

de **haring** [-en]⁵

de **paling** [-en]⁶

de **schaal** [schalen]

de harde buitenkant van sommige zeedieren of van een ei

De schaal van een kreeft kun je niet opeten.

zeedieren met een harde buitenkant

Garnalen, scampi's, kreeften en krabben zijn schaaldieren.

het **schaaldier** [-en]

de **garnaal** [-nalen]¹

de **scampi** [-'s]²

de **kreeft** [-en]³

de **krab** [-ben]⁴

de **mossel** [-en]⁵

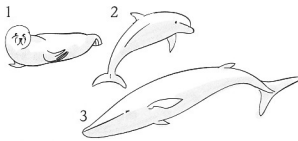
de **schelp** [-en]⁶

de **zeehond** [-en]¹

de **dolfijn** [-en]²

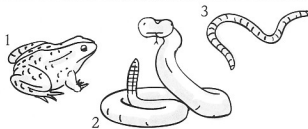
de **walvis** [-sen]³

de **kikker** [-s]¹

de **slang** [-en]²

de **worm** [-en]³

voeren (voerde, h. gevoerd)

= **voederen** (voederde, h. gevoederd)

voeden (voedde, h. gevoed)

eten geven (aan dieren)

Zullen we de eendjes gaan voeren?

eten geven (aan mensen of dieren)

De baby wordt met de borst gevoed.

het **voer**

= het **voeder**

het eten voor een dier

Geef de hond nog maar wat voer.

het **hek** [-ken]
 = de **omheining** [-en]
 de **stal** [-len]

een soort muurtje van hout of ijzer rond een terrein
 Er staat een groot hek rondom de tuin.

een eenvoudig huis voor grote dieren, zoals koeien
 Marlon zette het paard in de stal, omdat het slecht weer was.

het **hok** [-ken]

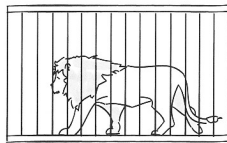
een huisje voor een dier

De hond ligt te slapen in zijn hok.

de **kooi** [-en]

een speciaal soort hok

Hoeveel vogels kunnen er in deze kooi?

de **dierentuin** [-en]

een groot park waar je allerlei levende dieren kunt zien

De kinderen willen graag naar de dierentuin.

de **dierenarts** [-en]

een dokter voor dieren

De kat heeft pilletjes gekregen van de dierenarts.

fokken (fokte, h. gefokt)
 = **kweken** (kweekte, h. gekweekt)

ervoor zorgen dat dieren jongen krijgen, zodat je ze bijvoorbeeld kunt verkopen

Herman fokt paarden, hij heeft er meer dan dertig!

de **populatie** [-s]

het aantal mensen, dieren of planten in een bepaald gebied

De olifantenpopulatie neemt elk jaar af.